

T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 3.12.2025
Sayı : 595

10/3473

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Otizmli bireyler ve ailelerinin yaşadıkları sorunların araştırılarak, alınması gereken önlemlerin önceden belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM içtüzüğünün 104 ve 105. maddesi uyarınca Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Burhanettin KOCAMAZ
Mersin Milletvekili

GEREKÇE

Hastalıkları Önleme ve Kontrol Merkezi'nin 15 Nisan 2025 tarihinde açıklamış olduğu rapora göre, ABD'de her 31 çocuktan birinin otizm spektrumunda yer aldığı belirtilmiştir Ülkemizde otizmlı çocuk sayısını ortaya koyan bir çalışma henüz yoktur. Ancak uzmanlar 31 çocukta bir verisinin diğerk ülkelerde de hemen hemen benzerlik göstermekte olduğunu tahmin etmektedir.

Ülkemizde, 1985 yılında her 2500 çocuktan birine konulan otizm tanısı bugün neredeyse her 31 çocuktan birisine konulur hale gelmiştir. Geçmiş yıllara oranla otizmlı çocuk sayısında dikkat çekici bir artış görölmektedir. Ülkemizde iki buçuk milyonun üzerinde otizmlı birey olduğu ve bu durumdan etkilenen yaklaşık 10 milyona yakın aile bulunduğu, 0-18 yaş aralığında 703 bin 766 çocuk ve genç olduğu tahmin edilmektedir

Türkiye'de otizm alanında kamu politikalarının temel çerçevesinin ilki (2013-2019) ve ikincisi (2023-2030) Ulusal Otizm Eylem Planı ile atılmıştır. Plan, Türkiye'de belirli bir engelli alanı için hazırlanmış ilk eylem planı olması açısından son derece önemli bir stratejik yaklaşım olmuştur. Fakat eylem planı ne yazık ki bugüne kadar hayata geçirilememiştir.

Bu nedenle, otizm eylem planı bazı yetkili kurumlarca gönüllölük kapsamında yürütölmektedir. Eylem planı için henüz merkezi bütçeden bir kaynak ayrılmamıştır. Eylem planı konusunda, Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığı koordinasyon Bakanlığı olmasına rağmen, Sağlık, Milli Eğitim, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı gibi kritik Bakanlıklar arasında bir eşgüdüm hala sağlanamamıştır.

Okul çağındaki çok sayıda otizmlı birey, yaşanan sorunlar yüzünden belirli bir süre sonra eğitimden kopmuştur. Otizmlı bireyler, eğitimde çok yoğun bir dışlanma ve ayrımcılık sorunu yaşamaktadır. Ülkemizde otizmlı bireylerin belirli özel alanlarda izole olması gerektiğı konusundaki inanç ve politikalar, otizmlı öğrencilerin tüm geleceğini şekillendirmektedir.

Otizmlı bireyler ve ailelere hastanelerde yasal öncelik haklarından yararlanamadıkları için, büyük sorunlar yaşanmaktadır. Bu kapsamda çocuk nöroloğunun her ilde ve hastanede bulunmayışı çok büyük problem haline gelmiştir. Otizmlı bireyler ve aileleri epilepsi tanısı için bile ceplerinden ücret ödeyerek başka illere gitmek zorunda kalmaktadır.

Otizmli bireyler yalnızca eğitim aldıkları alanlarda ve sokaklarda değil, bakım merkezlerinde de önemli sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile özel sektöre ait bakım merkezlerinde sık sık ihmal ve şiddet vakaları yaşanmaktadır. Bu durum aileleri bakım merkezleri konusunda büyük bir güvensizliğe itmektedir.

Otizmli bireylerin aileleri geçen yıl düzenlenen yeni bir yönetmelikle, devlet yardımından da yoksun bırakılmıştır. Geçen yıl çok sayıda ailenin bakım maaşları kesilmiş ve bağlanmamıştır.

Gündüzlü bakım merkezi sayısı ve kabul kriterleri son derece yetersizdir. Otizmli bir bireyin ailesinin doktora gitmek için dahi çocuğunu bırakabileceği, hasta olduğunda geçici bakım alabileceği bir sistem hala kurulmamıştır.

Birkaç ilde açılan merkezler, istenen sayı ve nitelik niteliğe henüz ulaşmamıştır. Ayrıca bu merkezler hafif raporlu öğrencileri tercih etmekte, yetişkin orta ve ağır otizm raporu olan otizmli bireyler bu merkezlerce kabul edilmemektedir.

Sadece otizmli bireylerin sorunlarını çözmek yetmez, 2500'lerde 1'den, yüzde 31'de 1'e yükselen otizm oranının nedenlerini araştırarak ve bu olağanüstü artışların önüne geçmek için gerekli çalışmaları yapma, devletimizin en önemli önceliklerinden birisi olmalıdır.

Bu nedenle, otizmli bireyler ve ailelerinin yaşadıkları sorunların araştırılarak, alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM içtüzüğünün 104 ve 105. maddesi uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması yerinde olacaktır.

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

ADI VE SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
Ahmet Eşref Fakıbaşa	Ankara	1A
İsmail Türkmen	Kocaeli	
Erol USTA	Samsun	
Yüksel Arslan	ANKARA	
A. Şetik CİRKİN	Hatay	
Hesari Tolcu	Bursa	
Mehmet Mustafa Gürbüz	Gaziantep	
Yasin ÖZGEN	Denizli	
Tanur Aydın	Trabzon	
Ersin Beyaz	İstanbul	
Metin Ergün	Muğla	
Senol Sunat	Mardin	
Ridvan ZİT	ANAKKALE	
Arif TÜRKEZ TAŞ	ADANA	
Selçuk TAŞCI	TEKİRDAĞ	
Hüseyin KIRPINAR	İZMİR	
Selçuk Tuncel	Bursa	
M. Çiğdem	İST	
Turan Taldır	Adana	